

VERN AV SKATTØRA

I den seinere tid har det vært en debatt om vern av den gamle sjøflystasjonen på Skattøra. Som så ofte før viser det seg at kulturvernet - desverre - er blitt koblet inn i denne saken i seineste laget. Men så lenge det ikke er fattet noe endelig vedtak er det likevel håp om at fornuften og sakkunnskapen vil seire over planene om å bygge ut dette området.

Allerede i 1991 uttalte daværende fylkeskonservator at dette området burde vernes. Desverre ble ikke disse planer fulgt opp, og kulturvernmyndighetene ble ikke skikkelig koblet inn i saken. Dengang hadde man også for lite kunnskap om Skattøras historie og utvikling. Først i den seinere tid har man undersøkt og forsket på området gradvise utbygging. Den spede begynnelsen til sjøflystasjonen - og dermed til starten på flyhistorien her nord - ble tatt allerede i 1936, da man vedtok å bygge en militær sjøflyhavn her. Det viktigste bygget, reist allerede i 1939, er den karakteristiske **hangaren**, med sin meget spesielle takkonstruksjon. Det flate taket på bygningen er nemlig hengt opp i en serie buer av forspent betong. Dette gir de to sammenbygde hangar-bygningene en meget spesiell siluett. Jeg nøler ikke med å hevde at dette bygget absolutt er fredningeverdig og derfor bør bevares. De foreliggende planer, med utstilling av et eldre fly og andre gjenstander som sammen med bilder og tekst forteller om stedets historie, bør støttes av alle som har sans for kulturhistorien.

Sjøflystasjonen på Skattøra var således etablert før ktigsutbruddet 9. april 1940. Herfra opererte flere fly mot fienden, og stedet har derfor sin viktige plass i vår landsdels historie. Under krigen fortsatte tyskerne utbyggingen, bl. a. med den meget omtalte **splintmuren**, bygget av russiske og jugoslaviske krigsfanger. Sammen med hangaren og de rester som fremdeles finnes av kaier, flyopptrekk og brakker, danner stedet som helhet et unikt anlegg. Etter krigen ble stasjonen videreført av det norske forsvaret, og først nedlagt i 1959.

Da hadde Skattøra lenge også vært sete for den første sivile luftfart i landsdelen. Allerede i 1940, like før krigen, startet de første sivile flygninger med sjøfly mellom nord og sør. Umiddelbart etter krigen ble dette tatt opp igjen, og lenge ble ruten trafikkert av forskjellige typer av sjøfly. Mange husker sikkert de store Sandringham-flyene, som fortsatte sine flygninger helt til 1952. Seinere overtok Widerøes Flyveselskap stedet, og betjente en lang stund landsdelen med mindre sjøfly. Disse gjorde faktisk tjeneste helt til 1971. Skattøra ble også lang stund brukt som base for forskjellige helikopterselskap og andre som fløy på oppdrag i landsdelen. Den siste flyvirksomhet her varte helt til 1975.

Dermed var det slutt med mangesidig og faktisk helt unik flyhistorie, som varte i nesten 40 år. Skattøra sjøflyhavn har i hele tiden vært den viktigste i vår landsdel, av meget stor betydning både i landsdels-sammenheng, regionalt og ikke minst lokalt. Jeg kan ikke forstå annet enn at dette anlegget absolutt må vernes og utvikles. Byen og landsdelen mister en meget viktig del av sin identitet og historie dersom ikke dette stedet blir bevart!. Jeg vil derfor så sterkt jeg kan tilrå at våre politikere - og andre som har myndighet og mulighet til å gjøre noe - går sammen om denne viktige oppgaven: **å verne Skattøra.**

Jens Storm Munch
tidligere fylkeskonservator
Tromsø 27.06.02.